

Gökhan Ataç

<https://orcid.org/0009-0004-4867-7114>

Assistant Principal, Yarımca Ferrokrom Primary School, Turkey, gokhanatac190523@gmail.com

Cemal Çatak

<https://orcid.org/0009-0005-6532-3753>

Teacher, Primary School, Turkey, cemalçatak0@gmail.com

Hakan Aydın

<https://orcid.org/0009-0006-3179-0836>

Principal, Taşhan Primary School, Turkey, h_aydin163@hotmail.com

Hasan Yaşlı

<https://orcid.org/0009-0004-9665-1090>

Principal, Keklikdere Primary School, Turkey, hasanyasli78@gmail.com

Derya Can

<https://orcid.org/0009-0005-1835-7563>

Assistant Principal, Uluslararası Limanı Primary School, Turkey, 33drycn@gmail.com

Gürcan Yılmaz

<https://orcid.org/0009-0007-8689-0698>

Principal, Kalınağaç Primary School, Türkiye, gurcanyilmaz02@gmail.com

Abdurrahman Çeliklepe

<https://orcid.org/0009-0009-4473-2143>

Principal, Secondary School, Turkey, a_celiklepe_21@hotmail.com

Cengiz Yaman

<https://orcid.org/0009-0000-3882-0889>

Principal, Selman Primary School, Turkey, cngzymn21@gmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Ataç, G., Çatak, C., Aydın, H., Yaşlı, H., Can, D., Yılmaz, G., Çeliklepe, A. ve Yaman, Ç. (2023). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Yönetici Yeterliklerinin İncelenmesi. *Tigin Analitik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 376-385.

Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Yönetici Yeterliklerinin İncelenmesi

Öz

Okul müdürünün görevi örgütü yaşatmak, örgütün dış ve iç çevresinin baskısıyla ortaya çıkan karmaşık sorunların üstesinden gelerek, örgütün etkililiğini kurmak, sürdürmek ve başarılı olarak amacına ulaştırmaksa; bunu da gerçekleştirebilmek için okul müdürlerinin aynı zamanda eğitim yöneticisi olarak da belirli konularda yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Okul müdürlerinin bu yeterlikleri, teknik yeterlikler, insancıl yeterlikler ve kavramsal (karar-yönetmel) yeterlikler olmak üzere üç faktörlüdür. Eğitim kurumları açısından böylesine önem arz eden bu çalışmanın amacı öğretmen

algıların göre okul müdürlerinin yönetici yeterliliklerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde çalışan 11255 öğretmenden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 360 öğretmenden olmaktadır. Araştırmanın verileri Aksoy'un (2012) doktora tezinde kendisinin ilköğretim öğretmenler üzerinde geliştirip kullandığı "Okul Müdürlerinin Yeterlikleri Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 38 madde ve 3 alt boyuttan (Kavramsal yeterlikler, teknik yeterlikler ve insancıl yeterlikler) oluşmaktadır. Yapılan analizler sonucunda; okul müdürlerinin yönetici yeterliliklerinin cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine ve kademelerine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul müdür, Yönetici yeterlilik, İlköğretim, Eğitim, Okul

Investigation of School Principals' Administrative Competencies According to Teachers' Perceptions

Abstract

If the task of the school principal is to keep the organisation alive, to overcome the complex problems arising from the pressure of the external and internal environment of the organisation, to establish and maintain the effectiveness of the organisation and to successfully achieve its goals; in order to achieve this, school principals should also have certain competencies as educational administrators. These competences of school principals have three factors: technical competences, humanistic competences and conceptual (decision-administrative) competences. The aim of this study, which is of such importance for educational institutions, is to examine the administrative competencies of school principals according to teacher perceptions. The population of the study consists of 11255 teachers working in the central districts of Diyarbakır in the 2023-2024 academic year. The sample of the study consists of 360 teachers determined by random sampling from the universe. "School Principals' Competencies Scale", which Aksoy (2012) developed and used on primary school teachers in his doctoral thesis, was used for the data of the study. The scale consists of 38 items and 3 sub-dimensions (conceptual competences, technical competences and humanistic competences). As a result of the analyses, it was seen that school principals' administrative competencies did not differ significantly according to their gender, education level and seniority.

Keywords: School principal, Administrative competence, Primary education, Education, School

Giriş

Okullarda öğrencilere daha nitelikli eğitim verilerek ve onları uygun yeterliklerle donatarak hayata hazırlama hedeflenmektedir. Okul ortamında öğrencilere doğrudan etkisi olan en büyük etmen öğretmendir. Eğitimdeki niteliğin artırılmasındaki temel ve değişmez olanın öğretmen (Tosuncuoğlu, 2016) ve yöneticilerin becerileri (Sarpkaya, 2021) olması ise, öğretmenlerin bu sürecin merkezinde yer aldığını göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Villegas- Reimers'e (2003) göre öğretmenler değişimin en önemli aracıdır. Bu yüzden eğitim sisteminde istenilen hedeflere ulaşılabilmesi için öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi oldukça önemlidir. Ayrıca istenilen hedeflere ulaşılabilmesi için okul

yöneticilerin öğretmenlere, mesleki bilgi, beceri ve yeterliği kazanabilecekleri çeşitli olanaklar sunulması açısından ön ayak olunmalıdır. Van Driel, Meirink, Van Veen ve Zwart'a (2012) göre eğitimde reformun sağlanması için yönetici yeterliliklerinin dikkate alınması gerekmektedir. Eğitimde başarıya ulaşabilmek için yönetici niteliği önemlidir. Yönetici yeterliliklerinin artması ise mesleki gelişim ile mümkündür. Yönetici niteliği; yöneticilerin idareciliğe ilk başladıkları yıllardaki gibi mevzuat bilgilerinin taze olması ve hep taze kalması için değişen durumların farkına vararak bu değişimlere ayak uydurabilmesiyle ilişkilidir. Eğitim yöneticileri, eğitim sürecinin etkili öğeleridir (OECD, 2009). Okuldaki eğitim hizmetinin gerçekleştirilmesinde okul müdürlerinin önemli katkıları vardır (Leithwood, 2005, s.625). Eğitim sisteminin verimi okuldan geldiğine göre, okul yönetimi ve yöneticisinin sistemin başarısı üzerinde etkisi büyük olmaktadır (Crowley, Hayslip & Hobdy, 2003).

Okul yöneticisi, okulda başarının en büyük etkenidir. Okulu yönetmekten çok, eğitim ve öğretimi yönlendirir, işleri sıraya koyarak okuldaki koordinasyonu sağlar ve okulunu başarıya götürür (Binbaşıoğlu, 1993, s. 24). İyi bir yönetimin amacı; az para, az insan, az zaman, az malzeme ve az yer kullanarak daha çok verim elde etmektir. Bir başka deyimle kaynak israfına yer vermeden, elimizdeki olanakları en iyi biçimde kullanarak, işlerin daha basit, daha ucuz ve daha iyi yapılmasını sağlamaktır (Tortop, İsbir, Aykaç, 1993). Yönetim işini yapan kişiler yöneticilerdir. Yönetici; belli bir amaç için bir araya gelen insanları, hedefe ulaşmak için örgüt yapısını ve prosedürü kullanarak ahenkli bir şekilde ve işbirliği içinde etkili ve verimli olarak yönetmek sorumluluğunda ve zorunda olan kişidir. Yöneticinin görevi örgütü yaşatmak, örgütün dış ve iç çevresinin baskısıyla ortaya çıkan karmaşık sorunların üstesinden gelerek, örgütün etkililiğini kurmak, sürdürmek ve başarılı olarak amacına ulaştırmaksa; bunu da gerçekleştirebilmek için yöneticinin aynı zamanda eğitim yöneticisi olarak da belirli konularda yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Çeşitli yazarlar yöneticilerin sahip olması gereken yeterlikleri, içerikleri birbirine benzemesine karşın farklı şekilde sınıflandırmışlardır. Bazı yazarlar yönetici aynı zamanda eğitim yöneticisinin sahip olması gereken yeterlikleri; 1) Kuramsal ve kavramsal, 2) insan ilişkileri ve 3) teknik alanda (Açıkgöz, 1994,) olmak üzere üç boyutta ele almaktadır. Birinci boyutu olan teknik yeterlikler, okul yönetimi alanlarındaki teknik olarak bilgi, beceri ve tutumlardır. Okul müdürünün sorumluluklarını yerine getirebilmesi için de yöntem, teknik ve süreç önemlidir. Bu bağlamda teknik yeterlikler, belirli bir süre içerisinde, yapılacak etkinliklerin aşamaları atlanmadan doğru bir şekilde gerektiği gibi yapılması ve yapılan etkinliklerin sonucunun da beklenen nitelikte olmasını kapsar. İkinci faktör olan insancıl yeterlikler, motive edebilme, empati yapabilme, bireysel farklılıkları göz önünde tutarak etkili bir çalışma ortamı ve sinerji oluşturabilme, başkaları hakkındaki inanç, tutum ve varsayımların kullanılış yöntemlerini belirleyebilme becerileri ile insan ilişkilerine

yönelik özelliklerdir. Üçüncü faktör ise kavramsal (Karar-Yönetmel) yeterlikler, okulun hedeflenen amaçları doğrultusunda yapılması gereken iş ve işlemleri planlama, meydana gelen problemlere karşın çözüm yolları üretebilme, yapılan etkinliklerin sonucunda okulun amaçlarının ne derece gerçekleştirildiği hakkında muhakeme edebilme sürecidir (Başar, 1988; Taymaz, 2002). Bir okul müdürünün her yönden yeterli olabilmesi yönetim alanında, insan ilişkilerinde, karar alabilme ve analitik düşünme konusunda uzman olmasını gerektirecektir. Dolayısıyla bir okul müdürünün, teknik, insancıl ve kavramsal yeterliklere hangi düzeyde sahip olduğu o okul müdürünün yeterlikleri hakkında bize bir bilgi verebilir. Buna göre ilgili literatür taramada yönetici yeterlilikleri ile ilgili araştırmalarda son yıllarda sayıca arttığı (Terci, 2008; Karakuş ve Töremen, 2006; Akçadağ, 2014; Akın, 2022), ancak yetersiz sayıda olduğu görülmüş okul müdürlerinin yönetici yeterliliklerinin öğretmen algılarına göre incelenmesi adlı çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu açıdan araştırmada; okul yöneticilerinin yönetici yeterliliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmeye çalışılmıştır. Okul yöneticilerinin yönetici yeterliliklerinin cinsiyet, eğitim durumları ve kıdem değişkenleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını ortaya koymaya çalışmaktadır.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliklerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır. (Yıldırım ve Şimşek, 1999). İlişkisel tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır.

1.2. Veri Toplama Araçları

a. Demografik Bilgiler Formu: Öğretmenlere ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyet, eğitim düzeyi ve kıdem gibi özellikler yer almaktadır.

b. Okul Müdürlerinin Yeterlikleri Ölçeği: Ortaokul müdürlerinin yönetici yeterliklerini ölçmek için Aksoy’un (2012) doktora tezinde kendisinin ilköğretim öğretmenleri üzerinde geliştirip kullandığı “Okul Müdürlerinin Yeterlikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Yeterlik ölçeği 38 madde ve üç alt boyuttan oluşmuştur. Ölçek 360 öğretmene uygulanmıştır. Okul Müdürlerinin Yeterlik Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlılık analizi yapılmıştır. Ölçeğinin tüm ölçek ve alt faktörlerinin Cronbach alfa güvenilirlik katsayılarının .95 ile .98 arasında değiştiği görülmüştür (Aksoy, 2012).

Tablo 1. Etik Liderlik Ölçeğinin Alt Boyutları ve İlgili Maddeler

Boyutlar	Maddeler
Kavramsal Yeterlikler	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Teknik Yeterlikler	14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26

İnsancıl Yeterlikler	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38
Tüm ölçek	38

1.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır merkez ilçelerinde (Kayapınar, Bağlar, Yenişehir, Sur), görev yapan 11255 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 360 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	197	54,7
Erkek	163	45,3
Eğitim Düzeyi		
Lisans	307	85,2
Lisansüstü	53	14,8
Kıdem Düzeyi		
1-9	114	31,6
10-19	143	39,7
19 ve üstü	103	28,7

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların %54,7’si erkektir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin %85,2’si lisans eğitim düzeyine sahip olduğu ve son olarak katılımcıların %39,7’si 10-19 kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS- 22.0 programına aktarıldıktan sonra verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde: aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliklerinin bazı değişkenlere göre sahip olma düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliklerine sahip olma düzeyleri

Boyutlar	$\bar{X}$	SS	N
Kavramsal Yeterlikler	3,55	,81	360
Teknik Yeterlikler	3,74	,77	360
İnsancıl Yeterlikler	3,60	,90	360

Tablo 3’e bakıldığında okul müdürlerinin yönetici yeterlilik ölçeğinin tamamına ait

aritmetik ortalamının ($\bar{X}= 3,63$) katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte “kavramsal yeterlikler” boyutu ($\bar{X} =3,55$), “teknik yeterlikler” ($\bar{X} =3,74$) ve “insancıl yeterlikler” ($\bar{X} =3,60$), boyutlarının da üst düzeyde olduğu görülmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeyleri orta düzeyde algıladıkları söylenebilir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenlerine göre okul yöneticilerinin yönetici yeterliliklerine sahip olması açısından fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4 Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliklerine sahip olma düzeylerinin cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Kavramsal Yeterlikler	Kadın	197	3,75	,73	-1,90	571	,199
	Erkek	163	3,65	,81			
Teknik Yeterlikler	Kadın	197	3,60	,86	-2,47	307	,201
	Erkek	163	3,58	,87			
İnsancıl Yeterlikler	Kadın	197	3,45	,75	-1,22	697	,236
	Erkek	163	3,39	,89			

*p>0,05

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (t=-1,863; p=.212). P değeri 0,05 ten büyük olduğu için öğretmenlerin yönetici yeterlilik düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin yönetici yeterlilik algılarının eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliklerine sahip olma düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Kavramsal Yeterlikler	Lisans	307	3,69	,77	,471	471	,158
	Yüksek Lisans	53	3,71	,82			
Teknik Yeterlikler	Lisans	307	3,74	,73	,597	568	,179
	Yüksek Lisans	53	3,68	,60			
İnsancıl Yeterlikler	Lisans	307	3,55	,75	,367	473	,210
	Yüksek Lisans	53	3,63	,86			

*p>0,05

Tablo 5’e incelendiğinde öğretmenlerin genel okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeylerinin eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit

edilmiştir. ($t_{[504]}= 182$; $p>0,05$). Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin kıdem durumlarının okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeylerinin algılarının okul yöneticileriyle çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterliliklerinin kıdem değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	sd	F	p	Anlamlı fark
Kavramsal Yeterlilikler	1-9	114	3,82	,80	Gruplar arası	77			
	10-19	143	3,69	,68	Gruplar içi	76	,748	,126	---
	19 ve üstü	103	3,74	,51	Toplam	88			
Teknik Yeterlilikler	1-9	114	3,68	,73	Gruplar arası	76			
	10-19	143	3,75	,79	Gruplar içi	75	,399	,235	---
	19 ve üstü	103	3,69	,61	Toplam	74			
İnsancıl Yeterlilikler	1-9	114	3,77	,81	Gruplar arası	59			
	10-19	143	3,69	,96	Gruplar içi	68	,387	,211	---
	19 ve üstü	103	3,78	,53	Toplam	63			

* $p>0,05$

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlere göre okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeylerinin mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı görülmektedir ($F= ,511$; $p = .190$). Bu kapsamda farklı mesleki kıdemlere sahip öğretmenlerin birbirine yakın algılara sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüş, 360 öğretmene ulaşılmış, öğretmenlerin algılarına göre yönetici yeterlilikleri incelenmiştir. Öğretmen algılarına göre yönetici yeterliliklerinin cinsiyet, eğitim durumuna ve kıdem türüne göre farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın alt probleminde, öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin yönetici yeterlilikleri düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin yönetici yeterliliklerini yüksek düzeyde algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çatak ve Anar (2021) okul yöneticilerinin yeterliliklerini öğretmenlerin ve çalıştıkları okul yöneticilerinin görüşlerine göre incelemiştir. Araştırmada müdürlerinin yönetici

yeterliliklerinin mevcut çalışmayla yüksek düzeyde sonucunda olduğu görülmektedir Aksoy (2012), Aybek ve ark. (2014), Barut (2007), Çetin (2009), Memişoğlu (2006), Araştırmada müdürlerinin yönetici yeterliliklerinin mevcut çalışmayla orta düzeyde algıladıkları sonucu görülmektedir. Alanyazında benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bir diğer alt bulguda öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Uğraş (2013) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi yüksek lisans tezinde yaptığı araştırmada katılımcıların cinsiyetlerine göre yöneticilik becerilerinin farklılık meydana getirmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Şimşek (2003), Tahaoğlu ve Gedikoğlu (2009), Terci (2008), Turan ve Ebiçlioğlu'nun (2002) çalışmalarındaki cinsiyet değişkenine göre elde edilen bulguların sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bir diğer alt bulguda öğretmenlerin genel okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeylerinin eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Asar (2014) eğitim düzeyinin öğretmenler algılarında yönetici yeterliliklerini algılamalarında etkili bir değişken olmadığı sonucuna varmıştır. Alanyazında benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Son bulgumuzda öğretmenlere göre okul yöneticilerinin yönetici yeterlilik düzeylerinin mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı görülmektedir. Literatürde Ünlü ve Aydos (2010) Öğretmenlerinin Yeterlilikleri Üzerine Bir Derleme de yaptığı araştırmada okul yöneticilerinin mesleki kıdemlerine göre yöneticilik yeterlikleri arasında anlamlı farklılık meydana gelmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ünlü (2008) Öğretmenlerinin Yeterlilikleri ve Sınıf Yönetimi Davranışları doktora tezinde yaptığı araştırmada okul yöneticilerinin mesleki deneyimlerine göre yöneticilik ve eğitsel yeterlikleri arasında farklılık bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Nitel bir araştırma ile ortaya koyulabilir. Farklı değişkenler dâhil edilip çalışma genişletilebilir.

Kaynaklar

- Açıkgöz, K. (1994). *Eğitimde Etkili Yönetici Davranışları*. Kanyılmaz Matbaası.
- Akçadağ, T. (2014). Okul Yöneticilerinin Bakış Açılıyla Yöneticilerin Yetiştirilme, Atama ve Yer Değiştirmeleri; Sorunlar ve Çözümler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 135-150.
- Akın, İ. (2022). *Başarılı Okullardaki Yöneticilerin Yönetici Yeterliliklerinin Kurum Kültürü İle Uyumu* [Yüksek lisans tezi, İbn Haldun Üniversitesi]. Yök Tez.
- Aksoy, Ş. (2012). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlilikleri ile Eğitim – Öğretim Süreci Arasındaki İlişki* [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.

- Asar, R. (2014). *Eğitim Kurumlarında Kadın Yöneticilere Karşı Tutumların Değerlendirilmesi* [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yök Tez.
- Aybek, B., Titiz, H. ve Gümüştay T. (2014). İlkokul Müdürlerinin Etkili Liderlik Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 14 (37), 342-355.
- Barut, E. (2007). *İlköğretim Okullarına Sınavla Atanan Yöneticiler ile Sınavsız Atanan Yöneticilerin Yönetim Süreçlerine İlişkin Yeterliklerinin Değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yök Tez.
- Başar, H. (1988). *Öğretmenlerin Değerlendirilmesi*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Binbaşoğlu, C. (1993). Etkili okul kavramı ve buna etki eden bazı etkenler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 18 (185), 22-28.
- Crowley, B. J., Hayslip, B. and Hobdy, J. (2003). Psychological Hardiness and Adjustment to Life Events in Adulthood. *Journal of Adult Development*, 10 (4), 237-248.
- Çatak, S., & Anar, S. (2021). Proje Okullarındaki Yönetici ve Öğretmenlerin, Yöneticilerinin Yeterlilikleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi/Examining the Opinions of Managers and Teachers in Project Schools on the Competencies of Their Managers. *Education & Youth Research*, 1 (2), 93-107.
- Çetin, N. (2009). *İlköğretim Okullarında Yöneticilerin Öğretmenler Arasındaki Farklılıkları Yönetme Yeterlilikleri (Bursa İli Örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Karakuş, M. ve Töremen, F. (2006). Denetçi Gözüyle Yönetici Yeterlilikleri: İlköğretim okulu Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi*, 13, 175-189.
- Leithwood, K. and Jantzi, D. (2008). Linking Leadership to Student Learning: The Contributions of Leader Efficacy. *Educational Administration Quarterly*, 44 (4), 496-528.
- Memişoğlu, S. P. (2006). Lise Müdürlerinin Liderlik Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 179-189.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2009). Creating effective teaching and learning environments: *First results from TALIS*. OECD.
- Sarpkaya, P. (2021). Okul müdürü olmanın anlamı üzerine bir olgubilim çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17 (35), 1785-1822.
- Şimşek, M. Ş., (2003). *Teknoloji yönetimi ve örgütsel değişim*. Çizgi Kitabevi.
- Tahaoğlu, F, Gedikoğlu, T. (2009). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Liderlik Rollerini. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 58 (58), 274-298.
- Taymaz, H. (2002). *Eğitim Sisteminde Teftiş (5. Baskı)*. Pegem Akademi.

- Terci, F. (2008). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yönetici Yeterlik Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi]. Yök Tez.
- Tortop, N. ve İspir, E. G. (1989). *Yönetim bilimi*. Bilim Yayınları.
- Tosuncuoğlu, İ. (2016). Öğretmen Yetiştirme ve İngilizce Bölüm Öğrencilerinin İstihdama İlişkin Düşünceleri: Nitel Bir Çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 6086-16.
- Turan, S. ve Ebiçlioğlu, N. (2002). Okul Müdürlerinin Liderlik Özelliklerinin Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8 (3), 444-458.
- Uğraş S. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi]. Yök Tez.
- Ünlü, H. (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlikleri ve Sınıf Yönetimi Davranışları* [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2010). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlilikleri Üzerine Bir Derleme*, *Milli Eğitim Dergisi*, 40 (187), 172-192.
- Van Driel, J. H., Meirink, J., van Veen, K., ve Zwart, R. (2012). Current trends and missing links in studies on teacher professional development in science education: A review of design features and quality of research. *Studies in Science Education*, 48 (2), 129-160.